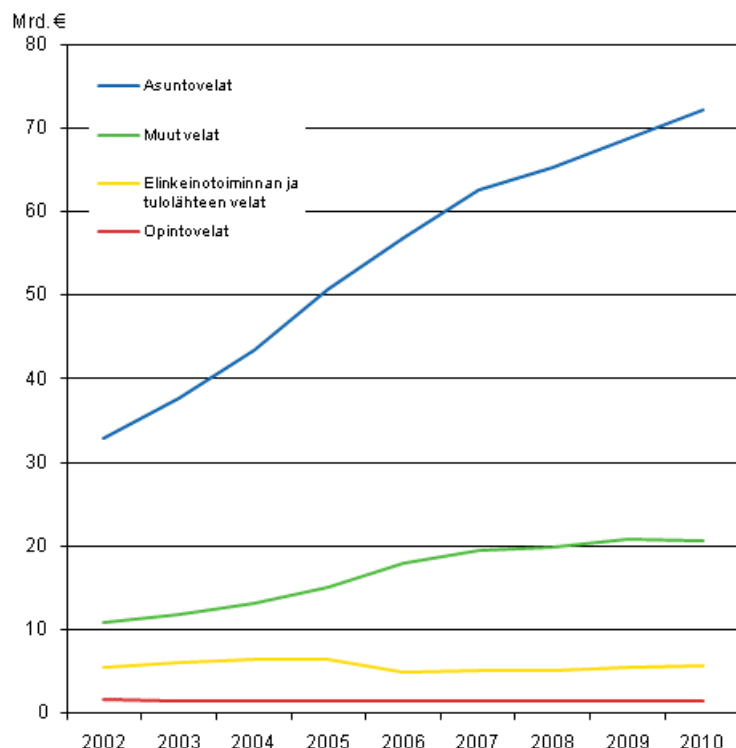

Velkaantumistilasto 2010

Asuntovelat kasvoivat kuusi prosenttia vuonna 2010

Asuntokunnilla oli vuonna 2010 velkaa 100 miljardia euroa, joista asuntovelkojen osuus oli 72 miljardia euroa. Eniten kasvoivat asuntovelat ja niistä erityisesti ensiasuntoa varten otetut lainat. Asuntovelat kasvoivat yhteensä 6,3 prosenttia ja ensiasunnon velat 11,5 prosenttia. Vuodesta 2002 vuoteen 2010 ovat asuntokuntien velat reaalisesti kaksinkertaistuneet. Eniten ovat kasvaneet asuntovelat, 120 prosenttia. Asuntovelkojen osuus veloista on kasvanut tänä samana ajanjaksona 65 prosentista 72 prosenttiin.

Asuntokuntien velat velkalajeittain 2002-2010, vuoden 2010 hinnoin

Muita velkoja, joita ovat esimerkiksi auto-, kesämökki ja kulutuslainat asuntokunnilla oli 20,6 miljardia euroa eli viidennes kaikista veloista. Edellisvuodesta muut velat kasvoivat 0,5 prosenttia. Elinkeinotoimintaan ja tulonhankintaan otetut lainat kasvoivat 4,6 ja opintovelat 2,7 prosenttia.

Elinkeinotoimintaa ja tulonhankintaa varten otettuja velkoja asuntokunnilla oli 5,7 miljardia ja opintovelkaa 1,5 miljardia euroa.

Lähes 60 prosentilla asuntokunnista oli velkaa ja joka kolmannella asuntovelkaa. Useimmin velkaisia olivat asuntokunnat, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias. Sen ikäisistä asuntokunnista neljällä viidestä oli velkaa. Asuntovelkaa oli noin puolella 25–34-vuotiaiden ja 60 prosentilla 35–44-vuotiaiden asuntokunnista. Suurimmat velat olivat 35–44-vuotiaiden asuntokunnilla, 98 970 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Suurimmat asuntovelat olivat kuitenkin hieman nuoremmilla, 35–44-vuotiailla asuntokunnilla, joilla asuntovelkaa oli 114 550 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti.

Eniten velkaa velallista kohti oli Itä-Uudenmaan ja Ahvenanmaan asuntokunnilla, lähes 86 000 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Suurimmat asuntovelat olivat kuitenkin Uudenmaan asuntokunnilla, joilla asuntovelkaa oli 109 580 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti. Edellisvuodesta velat kasvoivat eniten Pohjois-Karjalassa ja Uudellamaalla.

Asuntokuntien velat ovat vuosikymmenen aikana kasvaneet selvästi tuloja enemmän. Vuodesta 2002 vuoteen 2009 velat ovat kasvaneet reaalisesti 88 prosenttia ja käytettävissä olevat rahatulot 22 prosenttia. Asuntokuntien velkaantumisasaste, velkojen osuus käytettävissä olevista rahatulosta, oli 70 prosenttia vuonna 2002 ja 109 prosenttia vuonna 2009. Asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään vuositulojen verran, oli 483 200 vuonna 2002 ja 693 200 vuonna 2009.

Velkaisimpia olivat asuntokunnat, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias. Niiden velkaantumisasaste oli 193 prosenttia vuonna 2009. Alle 25-vuotiaiden asuntokuntia lukuun ottamatta kaikenikäisten velkaantumisasaste kasvoi edellisvuodesta.

Asuntokuntien korkomenot olivat yhteensä 2,3 miljardia euroa vuonna 2010. Edellisvuodesta ne pienenevät 30 prosenttia. Asuntovelkojen korot pienenevät 33 prosenttia vuonna 2010.

Sisällys

1. Asuntokunnat velkaantuivat edelleen vuonna 2010	4
1.1 25-44-vuotiaiden asuntokunnat velkaisimpia.....	6
1.2 Velat kasvaneet eniten Itä-Uudellamaalla.....	8
1.3 Velkaantumisasasteet kasvoivat edelleen.....	10
1.4 Keskituloisilla paljon asuntovelkaa.....	12
1.5 Ensiasunnon velat kasvoivat eniten.....	14

Taulukot

Taulukko 1. Asuntokuntien velkaantumisasaste ikäluokittain 2002–2009, %	10
Taulukko 2. Velallisten asuntokuntien velkaantumisasaste ikäluokittain 2002–2009, %	11
Taulukko 3. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasaste ikäluokittain 2002–2009, %	11
Taulukko 4. Asuntokuntien velat ja käytettävissä olevat rahatulot 2009.....	13
Taulukko 5. Velallisten asuntokuntien velkaantumisasaste tuloviidenneksittäin 2002–2009, %	13
Taulukko 6. Velkaantumisasaste ikäluokittain 2002-2009, asuntokunnat, joilla ensiasunnon velkaa, %	15

Kuviot

Kuvio 1. Asuntokuntien velat velkalajeittain 2002-2010.....	5
Kuvio 2. Asuntokuntien korot velkalajeittain 2002-2010.....	6
Kuvio 3. Asuntovelat ja velat yhteensä asuntokuntaa kohti ikäluokittain 2010.....	7
Kuvio 4. Velat velallista asuntokuntaa kohti 2002 ja 2010, vuoden 2010 hinnoin.....	8
Kuvio 5. Asuntovelat asuntovelallista asuntokuntaa kohti 2002 ja 2010, vuoden 2010 hinnoin.....	9
Kuvio 6. Velkaantumisasasteet maakunnittain 2009 ja 2002.....	12
Kuvio 7. Ensiasunnon velat keskimäärin 2002 ja 2010, vuoden 2010 hinnoin.....	14
Velkaantumistilaston laatuseloste.....	16

1. Asuntokunnat velkaantuivat edelleen vuonna 2010

Asuntokuntien velat kasvoivat 4,9 prosenttia vuonna 2010. Velkojen kasvuvauhti hidastui siten hieman edellisvuodesta, silloin ne kasvoivat 5,3 prosenttia. Vielä enemmän velkojen kasvu on hidastunut vuosikymmenen puoliväliin verrattuna, jolloin ne kasvoivat yli kymmenen prosentin vuosivauhtia. Eniten velat kasvoivat vuonna 2005, lähes 15 prosenttia.

Vuonna 2010 kasvoivat eniten asuntovelat ja niistä erityisesti ensiasuntoa varten otetut lainat. Asuntovelat kasvoivat yhteensä 6,3 prosenttia ja ensiasunnon velat 11,5 prosenttia. Muut velat, joita ovat esimerkiksi auto-, kesämökki ja kulutuslainat kasvoivat vähemmän, vain 0,5 prosenttia edellisvuodesta.

Elinkeinotoimintaan ja tulonhankintaan otetut lainat kasvoivat 4,6 ja opintovelat 2,7 prosenttia.

Asuntokuntien korkomenot pienenevät selvästi toisena vuonna peräkkäin: korkoja maksettiin lähes 30 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Velallisten asuntokuntien määrä on vuodesta 2002 kasvanut lähes 16 prosenttia. Niitä oli 1 487 000 vuonna 2010. Kaikkiaan asuntokuntia oli 2 537 200 vuonna 2010. Edellisvuoteen verrattuna velallisten asuntokuntien määrä kuitenkin laski yli 8 000 asuntokunnalla. Asuntovelallisten asuntokuntien määrä sen sijaan jatkoi kasvuaan, niitä oli 844 000 vuonna 2010, kaksi prosenttia edellisvuotista enemmän.

Asuntokuntia, joilla oli ensiasunnon velkaa, oli 150 600. Tämä oli 8,5 prosenttia edellisvuotista enemmän.

Kaikkiaan asuntokunnilla oli velkaa 100 miljardia euroa vuonna 2010. Velallista asuntokuntaa kohti velkaa oli 67 260 euroa. Veloista suurin osa, 72,3 miljardia oli asuntovelkoja. Asuntovelallista asuntokuntaa kohti asuntovelkaa oli 85 600 euroa. Asuntoveloista 12,2 miljardia oli otettu ensiasunnon hankintaa varten. Ensiasunnon velkaa oli keskimäärin 80 960 euroa velallista asuntokuntaa kohti.

Muita velkoja asuntokunnilla oli 20,6 miljardia euroa eli viidennes kaikista veloista. Vuodesta 2002 muut velat ovat kasvaneet 113 prosenttia. Asuntokuntia, joilla oli muuta velkaa, oli 1 130 400 vuonna 2010. Edellisvuodesta niiden määrä pieneni 36 100 asuntokunnalla.

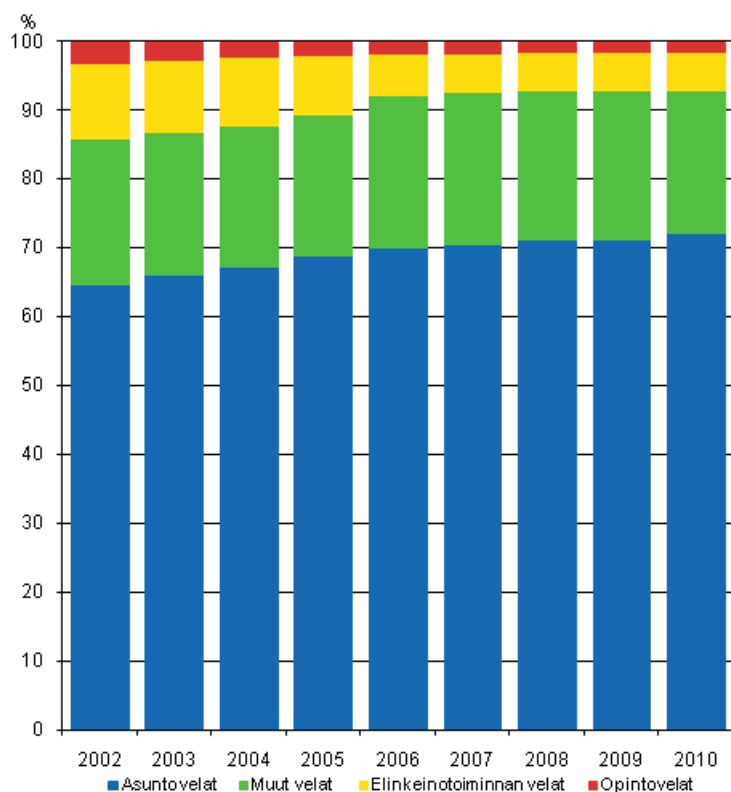
Elinkeinotoimintaa ja tulonhankintaa varten otettuja velkoja asuntokunnilla oli 5,7 miljardia euroa vuonna 2010, mikä oli 4,6 prosenttia edellisvuotista enemmän. Näitä velkoja oli 81 770 asuntokunnalla, keskimäärin 69 720 euroa velallista asuntokuntaa kohti.

Opintovelkaa asuntokunnilla oli 1,5 miljardia euroa, edellisvuodesta ne kasvoivat 2,7 prosenttia. Vuodesta 2002 opintovelat ovat kasvaneet nimellisesti vain viisi prosenttia ja opintovelallisten määrä laskenut kymmenen prosenttia. Vuosikymmenen lopulla opintovelallisten määrä on kuitenkin alkanut hieman kasvaa. Vuonna 2010 opintovelallisia asuntokuntia oli 269 800, mikä oli 1 300 asuntokuntaa edellisvuotista enemmän. Opintovelkaa niillä oli 5 440 euroa asuntokuntaa kohti.

Asuntovelkojen kasvu on kaikkina tarkasteluvuosina ollut muita velkoja nopeampaa. Niiden osuus asuntokuntien veloista onkin kasvanut selvästi: vuonna 2002 asuntovelkoja oli 65 prosenttia ja vuonna 2009 jo 72 prosenttia asuntokuntien kaikista veloista. Elinkeinotoiminnan ja tulonhankinnan velkojen sekä opintovelkojen osuudet veloista ovat samana aikana lähes puolittuneet. Muiden velkojen osuus on pysynyt samana, noin viidenneksenä kaikista veloista.

Velat ovat vuosikymmenen aikana kasvaneet selvästi nopeammin kuin tulot. Vuonna 2002 asuntokuntien velkaantumisaste, velkojen suhde käytettävissä oleviin tuloihin, oli 70 prosenttia, vuonna 2009 se oli 109. Viime vuoden tulotietoja ei vielä ole käytettävissä. Velallisilla asuntokunnilla vastaavat luvut olivat 108 ja 153 prosenttia.

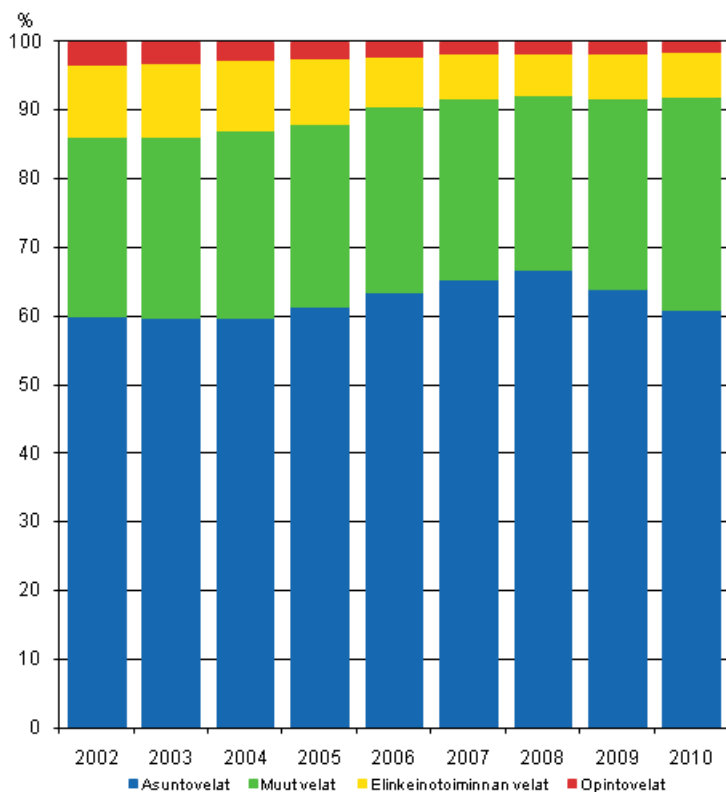
Kuvio 1. Asuntokuntien velat velkalajeittain 2002-2010

Asuntokuntien korkomenot olivat yhteensä 2,3 miljardia euroa vuonna 2010. Edellisvuodesta ne laskivat 30 prosenttia. Asuntovelkojen korot pienenevät 33 prosenttia. Korkomenot pienenevät lainakannan kasvusta huolimatta reaalisesti myös vuosikymmenen alkupuolella, sitä vastoin vuosina 2006–2008 niiden kasvu ylitti selvästi lainakannan kasvun.

Asuntovelkojen korkojen osuus asuntokuntien korkomenoista on kasvanut hitaammin kuin asuntovelkojen osuus veloista. Vuonna 2002 se oli 60 prosenttia ja 61 prosenttia vuonna 2010. Vuonna 2010 asuntolainakorkojen osuus korkomenoista pieneni, vaikka asuntovelkojen osuus veloista kasvoi. Muiden lainojen korot laskivat vähemmän kuin asunto-, opinto- tai tulohankkimislainojen korot. Vuonna 2010 asuntolainojen korot pienenevät kolmanneksen edellisvuodesta, mutta muiden velkojen korot vain neljänneksen, vaikka asuntovelat kasvoivat muita velkoja enemmän.

Kuvio 2. Asuntokuntien korot velkalajeittain 2002-2010

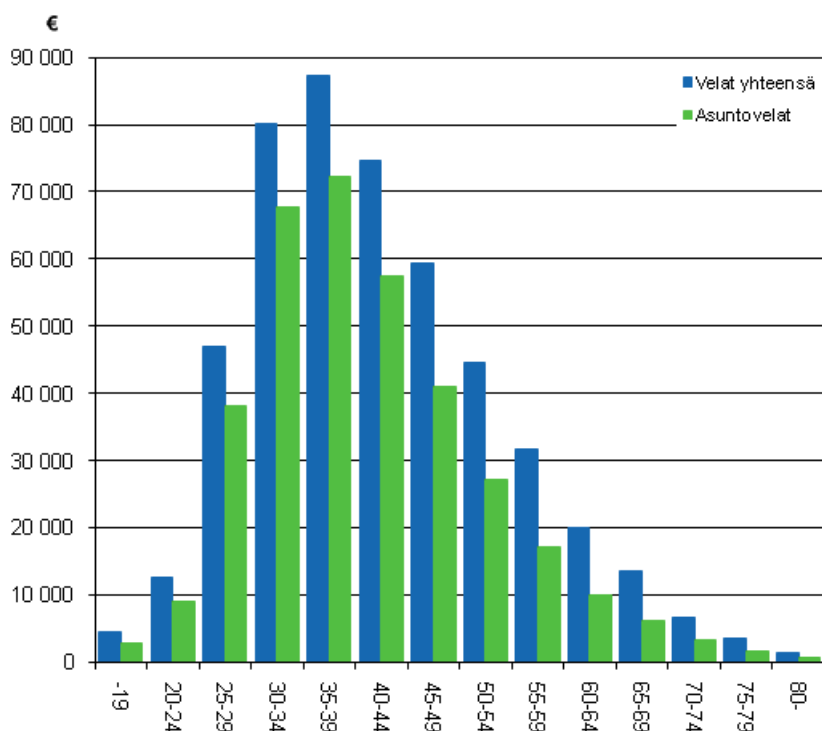
1.1 25-44-vuotiaiden asuntokunnat velkaisimpia

Lähes 60 prosentilla asuntokunnista oli velkaa ja kolmannes niistä oli asuntovelkaisia. Useimmin velkaisia olivat asuntokunnat, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias, niistä neljällä viidestä oli velkaa. Asuntovelkaa oli noin puolella 25–34-vuotiaiden ja 60 prosentilla 35–44-vuotiaiden asuntokunnista. Suurimmat velat olivat 35–44-vuotiaiden asuntokunnilla, 98 970 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Suurimmat asuntovelat olivat kuitenkin hieman nuoremmilla, 25–34-vuotiailla asuntokunnilla. Sen ikäisillä asuntokunnilla asuntovelkaa oli 114 550 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti. Kaikissa ikäluokissa asuntovelkojen osuus veloista oli suurin ja vielä eläkeikäistenkin veloista asuntovelkojen osuus oli lähes puolet.

Muita velkoja oli aika tasaisesti eri-ikäisillä asuntokunnilla. Niitä oli reilusti yli puolella 25–54-vuotiaiden asuntokunnista. Yleisimpiä muut velat olivat 34–44-vuotiailla, joista lähes kahdella kolmesta oli muuta velkaa, mutta viidenneksellä eläkeikäistenkin asuntokunnista oli muuta velkaa. Velallista asuntokuntaa kohti muuta velkaa oli 18 200 euroa, eniten 45–54-vuotiailla, joilla sitä oli noin 23 480 euroa asuntokuntaa kohti. Edellisvuoteen verrattuna muut velat kasvoivat yli 45-vuotiailla ja eniten eläkeikäisillä, joilla ne kasvoivat noin 14 prosenttia. Nuorimmista asuntokunnista sen sijaan aiempaa harvemmalla oli muita velkoja. Alle 25-vuotiaiden asuntokuntia, joilla oli muuta velkaa, oli 14,6 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Opintovelallista asuntokuntaa kohti opintovelkaa oli 5 440 euroa, prosenttien enemmän kuin edellisvuonna. Opintovelallisista asuntokunnista 70 prosentissa viitehenkilö oli alle 35-vuotias. Sen ikäisistä asuntokunnista kahdella kolmesta oli opintovelkaa. Eniten opintovelkaa oli 25–34-vuotiailla, keskimäärin 6 400 euroa velallisasuntokuntaa kohti. Opintovelallisten määrä on vuodesta 2002 vähentynyt 38 600 hengellä, mutta vuosikymmenen lopulla heidän määränsä taas hieman kasvoi. Vuonna 2010 heidän määränsä kasvoi 1 750 hengellä.

Kuvio 3. Asuntovelat ja velat yhteensä asutokuntaa kohti ikäluokittain 2010

Lapsettomista asutokunnista puolet oli velattomia, mutta yksilapsisista vain vajaa viidennes. Vain joka kymmenes asutokunta oli velaton, kun lapsia oli enemmän kuin yksi. Velkamäärätkin kasvoivat lapsiluvun kasvaessa: lapsettomilla asutokunnilla velkaa oli keskimäärin 48 620 euroa, yksilapsisilla 89 120 ja vähintään kolmilapsisilla 122 890 euroa velallista asutokuntaa kohti.

Lapsettomista asutokunnista oli asuntovelkaisia vajaa neljännes, mutta yksilapsisista hieman yli puolet ja useampilapsisista yli kaksi kolmannesta. Asuntovelat kasvoivat lapsiluvun kasvaessa, tosin vain vähän sen jälkeen kun lapsia oli vähintään kaksi. Lapsettomilla asuntovelallisilla asuntovelkaa oli keskimäärin 68 160 euroa, yksilapsisilla 99 040 ja vähintään kolmilapsisilla 115 240 euroa.

Erot johtuvat osittain siitä, että asutokunnat, joissa on lapsia, ovat iässä jossa asuntovelat ovat muutenkin yleisiä. Lapsettomilla asutokunnilla oli kuitenkin kaikissa ikäluokissa harvemmin velkaa kuin sellaisilla, joissa oli lapsia. Toisaalta velattomat lapsettomat asutokunnat olivat usein yksinasuvia. Lapsettomistakin asutokunnista velkaisimpia olivat ne, joiden viitehenkilö oli 30–39-vuotias. Alle 30-vuotiaiden lapsettomien asutokunnista velkaa oli kahdella kolmesta, mutta samanikäisistä asutokunnista, joissa oli lapsia, yli neljällä viidestä. Niistä asutokunnista, joissa viitehenkilö oli vähintään 50-vuotias, oli lapsettomilla asutokunnilla velkaa enää 44 prosentilla. Sen sijaan niistä, joissa oli lapsia, oli velkaa edelleenkin neljällä viidestä.

Lapsettomat yksinasuvat olivat useimmin asuntovelattomia. Heistä asuntovelkaa oli alle viidesosalla. Yksinasuvistakin asuntovelkaisia olivat useimmiten 30-39-vuotiaat, joista asuntovelkaa oli 37 prosentilla. Kaikilla tämänikäisillä asutokunnilla asuntovelkaa oli huomattavasti useammalla eli 60 prosentilla. Kahden aikuisen lapsettomilla asutokunnilla asuntovelkaa oli 29 prosentilla. Kahdella kolmesta niistä oli asuntovelkaa silloin kun viitehenkilö oli 30–39-vuotias, mutta nuorimmilla ja vanhimmilla selvästi harvemmin kuin amanikäisillä asutokunnilla, joissa oli lapsia.

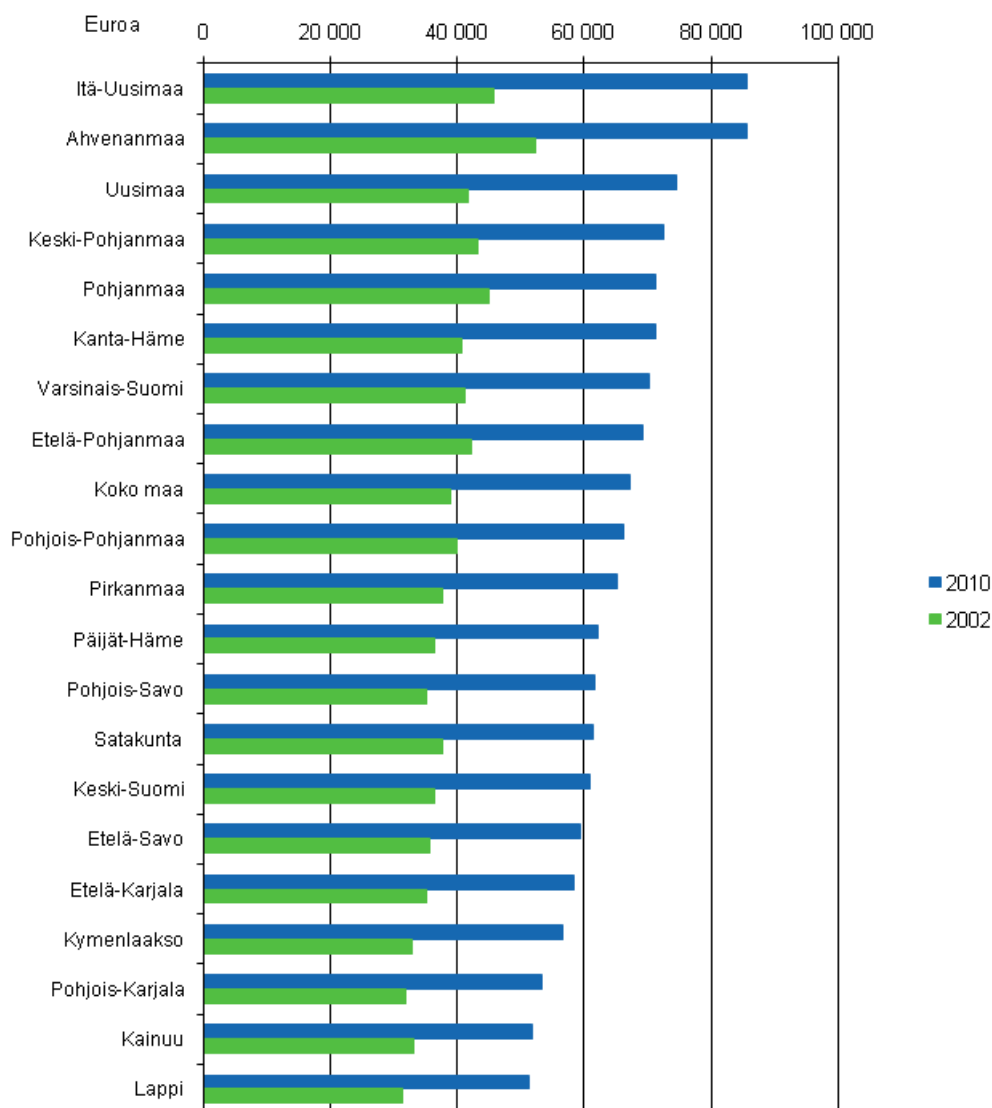
Yksinhuoltajista 70 prosentilla oli velkaa ja 38 prosentilla asuntovelkaa. Velallista kohti heillä oli velkaa 51 950 euroa ja asuntovelkaa 77 540 euroa. Puolella yhden huoltajan asutokunnista oli muuta velkaa, keskimäärin 10 310 euroa asutokuntaa kohden. Kahden aikuisen asutokunnista, joissa oli lapsia, velkaa oli yhdeksällä kymmenestä. Asuntovelkaisia niistä oli 70 prosenttia ja niillä asuntovelkaa keskimäärin

114 270 euroa. Lapsettomilla kahden aikuisen asuntokunnilla velkaa oli vain 29 prosentilla, keskimäärin 76 110 euroa velallista asuntokuntaa kohti.

1.2 Velat kasvaneet eniten Itä-Uudellamaalla

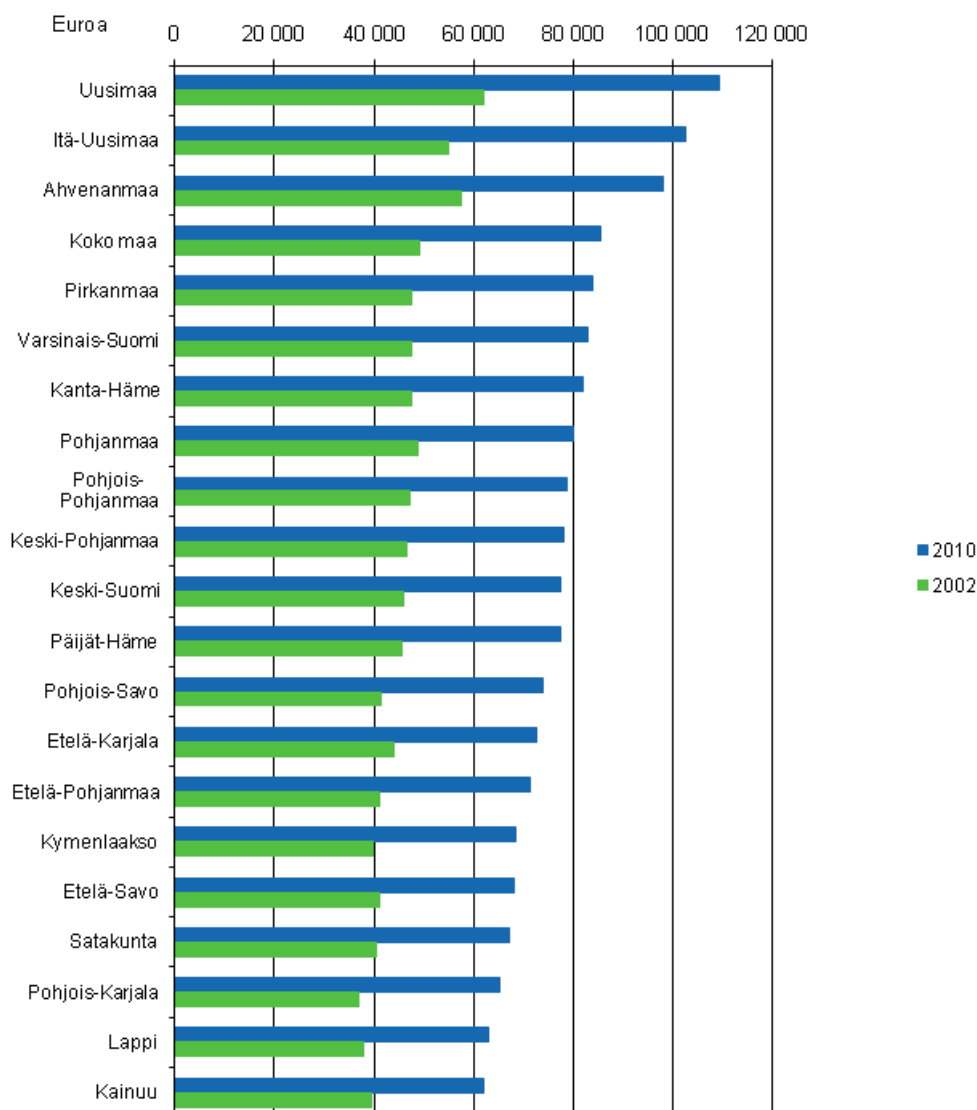
Eniten velkaa velallista kohti oli Itä-Uudenmaan ja Ahvenanmaan asuntokunnilla, lähes 86 000 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Asuntovelkaisimpia olivat kuitenkin Uudenmaan asuntokunnat, joilla oli asuntovelkaa 109 580 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti. Edellisvuodesta velat kasvoivat eniten Pohjois-Karjalassa ja Uudellamaalla.

Kuvio 4. Velat velallista asuntokuntaa kohti 2002 ja 2010, vuoden 2010 hinnoin

Velat ovat vuodesta 2002 kasvaneet eniten Itä-Uudellamaalla. Siellä velat velallista asuntokuntaa kohti kasvoivat 108 prosenttia. Myös asuntovelat asuntovelallista asuntokuntaa kohti kasvoivat tänä aikana eniten Itä-Uudellamaalla, nekin 108 prosenttia. Velallisten asuntokuntien määrä kasvoi kuitenkin eniten Uudellamaalla, 23 prosenttia. Koko maassa velallisia asuntokuntia oli 16 prosenttia enemmän vuonna 2010 kuin vuonna 2002. Eniten velattomia asuntokuntia oli Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa, lähes puolet kaikista asuntokunnista.

Kuvio 5. Asuntovelat asuntovelallista asuntokuntaa kohti 2002 ja 2010, vuoden 2010 hinnoin

Velat olivat pienimmät Lapissa, Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa, reilut 50 000 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Velallisten määrä on vuodesta 2002 kasvanut vähiten Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnissa sekä Satakunnassa.

Pääkaupunkiseudulla velallisia oli jonkin verran koko maata enemmän, kaksi kolmesta asuntokunnasta. Asuntovelallisia siellä oli kuitenkin hieman muuta maata vähemmän, 30 prosenttia asuntokunnista. Useimmin asuntovelkaa oli muun Etelä-Suomen ja Ahvenanmaan asuntokunnilla. Pääkaupunkiseudulla asuntovelat olivat selvästi muuta maata suuremmat, 112 060 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohden, mikä on 31 prosenttia enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Muuta velkaa, kulutus- ja muita vastaavia luottoja pääkaupunkiseudun asuntokunnilla oli muuta maata useammin eli puolella asuntokunnista.

1.3 Velkaantumisasasteet kasvoivat edelleen

Neljänneksellä velallisista asuntokunnista oli velkaa vähintään 100 000 euroa vuonna 2010. Näin paljon velkaa oli 374 340 asuntokunnalla. Edellisvuodesta tällaisten asuntokuntien määrä kasvoi 21 400 asuntokunnalla. Niistä lähes kaikki, 353 700 asuntokuntaa, oli asuntovelallisia. Yleisimpiä suuret velat olivat nuorehkoilla ja keski-ikäisillä asuntokunnilla. Noin kolmanneksella asuntokunnista, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias, oli velkaa vähintään 100 000 euroa. Vähintään 200 000 euroa velkaa oli 99 520 asuntokunnalla, mikä oli 10 840 enemmän kuin vuotta aiemmin. Eniten suuria lainamääriä oli Ahvenanmaalla, missä joka viidennellä asuntokunnalla oli velkaa yli 100 000 euroa. Muuta maata tyypillisempiä suuret velat olivat myös pääkaupunkiseudulla ja muualla Etelä-Suomessa.

Asuntokuntien velat ovat vuosikymmenen aikana kasvaneet selvästi tuloja enemmän. Vuodesta 2002 vuoteen 2009 velat ovat kasvaneet reaalisesti 88 prosenttia ja käytettävissä olevat rahatulo 22 prosenttia. Asuntokuntien velkaantumisasaste, velkojen osuus käytettävissä olevista rahatuuloista, oli 70 prosenttia vuonna 2002 ja 109 prosenttia vuonna 2009. Vuonna 2008 asuntokuntien velkaantumisasaste oli 105 prosenttia, joten velkaantumisasaste kasvoi edelleen vuonna 2010. Asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään vuositulojen verran, oli 483 210 vuonna 2002 ja 693 160 vuonna 2009. Sellaisten asuntokuntien osuus kaikista asuntokunnista kasvoi samana aikana 20,5 prosentista 27,5 prosenttiin. Asuntovelallisista asuntokunnista 74 prosentilla oli velkaa vähintään vuositulojen verran vuonna 2009. Sellaisia asuntokuntia, joilla velkaa oli vähintään kaksi kertaa vuositulo, oli 439 380 vuonna 2009 ja vuotta aiemmin 418 950.

Velkaisimpia olivat asuntokunnat, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias. Niiden velkaantumisasaste oli 193 prosenttia vuonna 2009. Alle 25-vuotiaiden asuntokuntia lukuun ottamatta kaikenikäisten velkaantumisasaste kasvoi edellisvuodesta. Nuorimpien asuntokuntien velat pienenivät vuonna 2009 hieman edellisvuodesta, mutta niin tekivät tulotkin vaikka hieman vähemmän. Yli 35-vuotiaiden tulot kasvoivat edelleen jonkin verran, kuitenkin selvästi vähemmän kuin velat. Eniten velat kasvoivat eläkeikäisten asuntokunnilla. Velkojen osalta sama kehitys jatkui viime vuonna, sillä nuorimpien asuntokuntien velat laskivat edellisvuoteen verrattuna kun taas vanhimpien kasvoivat eniten. Silti eläkeikäisten asuntokunnat ovat edelleen selvästi vähemmän velkaantuneita kuin nuoremmat: vuonna 2009 niillä oli velkaa runsas viidennes vuosituloista.

Taulukko 1. Asuntokuntien velkaantumisasaste ikäluokittain 2002–2009, %

Ikä	Vuosi							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Yhteensä	70	76	82	91	98	101	105	109
–24	58	64	69	80	88	91	86	85
25–34	125	139	151	171	182	189	188	193
35–44	104	114	124	138	149	155	161	170
45–54	64	69	74	83	89	94	100	107
55–64	38	41	44	49	52	54	57	61
65–	12	12	14	15	17	18	20	22

Velallisilla asuntokunnilla oli velkaa 153 prosenttia vuosituloista vuonna 2009. Vuonna 2002 velallisten asuntokuntien velkaantumisasaste oli 108 prosenttia. Velallisista asuntokunnistakin korkein velkaantumisasaste oli 25–34-vuotiailla, 220 prosenttia tuloista. Edellisvuoteen verrattuna velkaantumisasaste kasvoi kaikenikäisillä asuntokunnilla, mutta vähiten nuorimmilla. Velallisten asuntokuntien tulot olivat viidenneksen suuremmat kuin kaikilla asuntokunnilla

Taulukko 2. Velallisten asuntokuntien velkaantumisaste ikäluokittain 2002–2009, %

Ikä	Vuosi							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Yhteensä	108	117	123	136	144	147	149	153
–24	87	97	104	119	129	132	127	128
25–34	151	166	179	200	213	217	215	220
35–44	128	140	149	165	176	181	187	195
45–54	89	95	100	111	118	122	127	134
55–64	70	75	77	85	89	90	92	95
65–	55	59	60	65	69	68	65	68

Asuntokuntia, joiden velat olivat vähintään kolminkertaiset käytettävissä oleviin vuosituloihin verrattuna, oli 252 290 vuonna 2009. Sellaisia oli 17 prosenttia velallisista asuntokunnista, niistä lähes kaikilla oli asuntovelkaa. Vuonna 2002 näin suuret velat suhteessa tuloihin oli 97 370 asuntokunnalla. Edellisvuodesta niiden määrä kasvoi 16 340 asuntokunnalla. Eniten, 96 300 asuntokuntaa, niistä oli sellaisia, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias. Tämänikäisistä velallisasuntokunnista 30 prosentilla velat olivat vähintään kolminkertaiset tuloihin verrattuna. Velallisasuntokunnista, joiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias 23 prosentilla velat olivat vähintään kolminkertaiset vuosituloihin verrattuna.

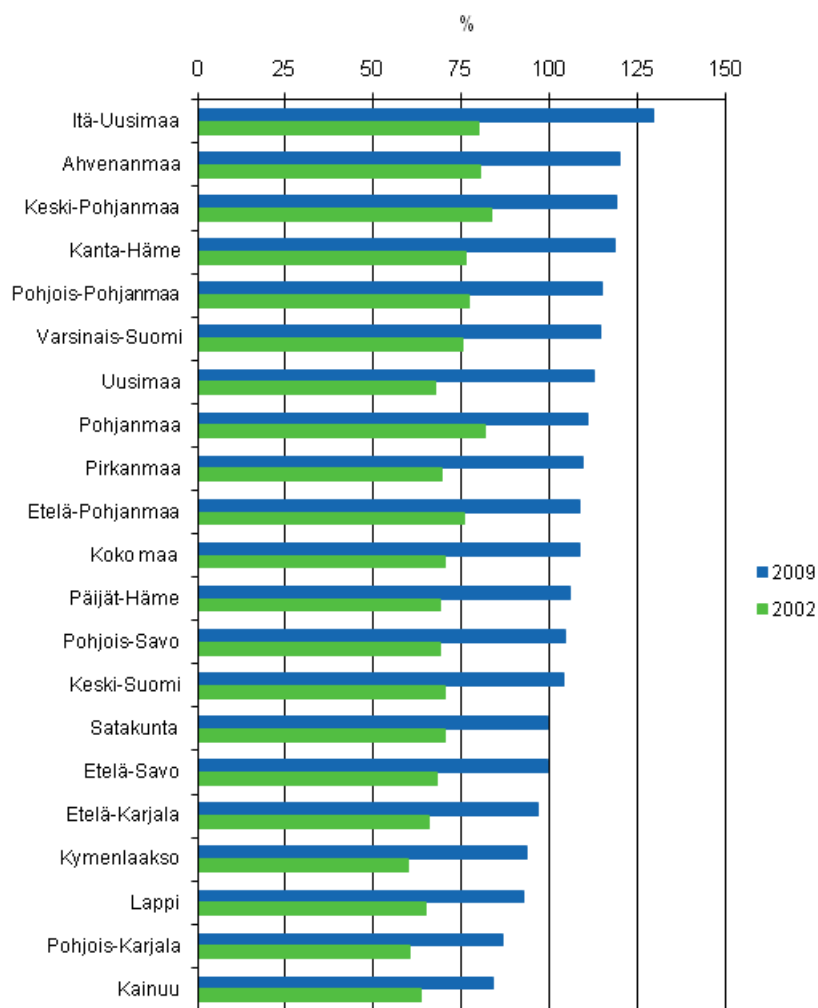
Asuntovelallisilla velkaantumisasteet olivat vielä korkeammat kuin kaikilla velallisilla. Asuntovelallisilla asuntokunnilla velkaantumisaste oli sitä korkeampi, mitä nuorempi oli asuntokunnan viitehenkilö. Kaikilla asuntovelallisilla velat suhteessa tuloihin olivat yli kaksinkertaiset ja nuorimmilla reilusti yli kolminkertaiset. Kaikenikäisten asuntovelallisten velkaantumisasteet kasvoivat edellisvuoteen verrattuna. Suhteessa vuosituloihin velat olivat vähintään kolminkertaiset 56 prosentilla alle 25-vuotiaiden ja 48 prosentilla 25–34-vuotiaiden asuntovelallisten asuntokunnista.

Taulukko 3. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisaste ikäluokittain 2002–2009, %

Ikä	Vuosi							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Yhteensä	152	162	172	187	197	203	208	214
–24	236	259	276	305	319	321	311	321
25–34	213	230	244	266	280	287	288	296
35–44	157	170	181	198	209	216	223	231
45–54	116	123	131	143	152	159	166	174
55–64	104	108	112	120	127	132	140	143
65–	95	98	105	112	120	124	127	129

Maakunnista velkaantumisaste oli korkein, 130 prosenttia, Itä-Uudellamaalla vuonna 2009. Siellä velkaantumisaste myös kasvoi eniten edellisvuoteen verrattuna. Alhaisimmat velkaantumisasteet olivat Kainuun ja Lapin maakunnissa.

Kuvio 6. Velkaantumisasasteet maakunnittain 2009 ja 2002

1.4 Keskituloisilla paljon asuntovelkaa

Velallisten määrä ja keskimääräiset velat kasvoivat tulojen kasvaessa. Vuonna 2009 oli alimman tuloviidenneksen kaikilla asutokunnilla velkaa 9 670 ja ylimmän 79 470 euroa asutokuntaa kohti. Velallisia oli alimman tuloviidenneksen asutokunnista 35 mutta ylimmän 78 prosenttia. Velallista asutokuntaa kohti velkaa oli alimmassa viidenneksessä 27 400 ja ylimmässä 101 150 euroa.

Velkojen koostumus vaihteli tulotasoittain. Asuntovelkojen osuus veloista oli suurin keskituloisilla, muiden velkojen ja opintovelkojen pienituloisilla ja elinkeinotoiminnan velkojen suurituloisilla.

Taulukko 4. Asuntokuntien velat ja käytettävissä olevat rahatulot 2009

Euroa/asuntokunta	Tuloviidennessä					
	Yhteensä	I	II	III	IV	V
Asuntovelat	27 007	5 589	15 939	28 422	39 785	54 782
Asuntovelkojen osuus, %	71,3	57,8	70,9	74,8	76,1	68,9
Ensiasunnon velat	4 344	810	2 761	5 247	7 157	7 298
Ensiasunnon velkojen osuus, %	11,5	8,4	12,3	13,8	13,7	9,2
Muut velat	8 136	2 750	5 107	7 749	10 186	17 280
Muiden velkojen osuus, %	21,5	28,4	22,7	20,4	19,5	21,7
Opintovelat	567	689	580	565	539	416
Opintovelkojen osuus, %	1,5	7,1	2,6	1,5	1,0	0,5
Tulonhankkimis- ja elinkeinotoiminnan velat	2 164	642	863	1 269	1 765	6 986
Tulonhankkimis- ja elinkeinotoiminnan velkojen osuus, %	5,7	6,6	3,8	3,3	3,4	8,8
Velat yhteensä	37 876	9 672	22 491	38 007	52 277	79 465
Käytettävissä oleva rahatulo	34 883	13 597	24 603	33 418	42 631	69 471

Kolmannessa ja neljännessä tuloviidenneksessä kolme neljänestä veloista koostui asuntoveloista. Ylimmässä tuloviidenneksessä asuntovelat olivat suurimmat, mutta niiden osuus kaikista veloista pienempi, 69 prosenttia. Alimmassa tuloviidenneksessä asuntovelkojen osuus oli suhteellisen pieni, 59 prosenttia, mikä varmaankin johtuu vuokralaisten suuresta osuudesta. Alimman tuloviidenneksen asuntokunnista oli asuntovelkaisia kymmenen ja ylimmän 53 prosenttia. Ensiasunnon hankintaa varten otettujen lainojen osuus asuntoveloista ei kovin paljon vaihdellut tulotasoinnain, vaikka eniten niitä oli keskituloisilla asuntokunnilla. Sen sijaan niiden osuus oli odotetusti selvästi suurin nuorten asuntokuntien veloista.

Taulukko 5. Velallisten asuntokuntien velkaantumisasaste tuloviidenneksittäin 2002–2009, %

Tuloviidennessä	Vuosi							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1. tuloviidennessä	124	135	139	154	162	158	162	172
2. tuloviidennessä	110	119	126	138	147	150	150	156
3. tuloviidennessä	112	122	130	141	151	156	155	160
4. tuloviidennessä	110	120	127	140	150	155	157	158
5. tuloviidennessä	101	110	115	128	135	137	139	144
Yhteensä	108	117	123	136	144	147	149	153

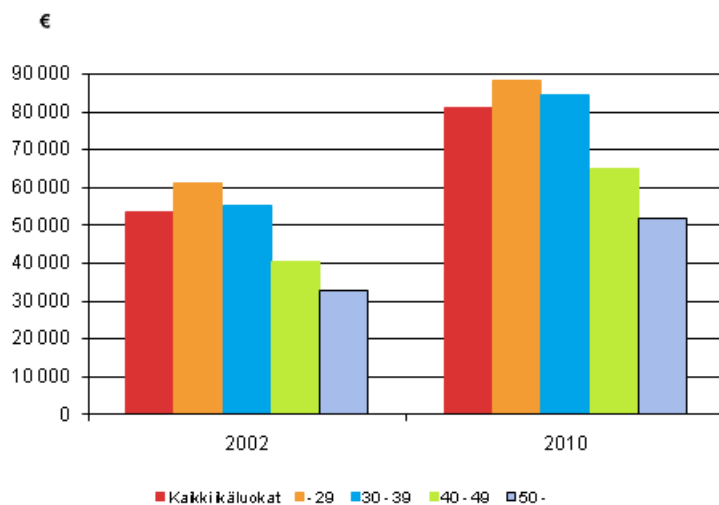
Pienituloisimpien asuntokuntien veloista opinto- ja muut velat muodostivat suhteellisen suuren osuuden. Opintovelkoja oli seitsemän ja muita velkoja 28 prosenttia pienituloisimpien asuntokuntien veloista. Tulonhankkimis- ja elinkeinotoiminnan lainojen osuus oli suurin sekä suuri- että pienituloisimpien veloista, lisäksi ne keskittyivät aika selvästi varsin iäkkäille asuntokunnille. Ylimmän tuloviidenneksen asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli yli 65-vuotias, niitä oli runsas viidennessä kaikista veloista.

Pienituloisimman viidenneksen velkaantumisasaste oli melko selvästi suurin ja hyvätuloisimman pienin, mutta keskituloisten velkaantumisasasteet eivät kovin paljon poikenneet toisistaan. Edellisvuoteen verrattuna pienituloisimpien velkaantumisasasteet kasvoivat eniten. Pienituloisimman tuloviidenneksen asuntokuntien velat kasvoivat selvästi eniten, 13 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Siihen vaikutti erityisesti asuntovelkojen kasvu, pienituloisimman tuloviidenneksen asuntovelat kasvoivat 16 prosenttia. Asuntoveloista eniten taas kasvoivat ensiasunnon hankintaa varten otettut velat, niitä pienituloisimmilla oli neljännes edellisvuotista enemmän. Pienituloisista nuorimpien velat eivät kuitenkaan kasvaneet kovin paljon, vaan eniten kasvoivat 35–54-vuotiaiden pienituloisten asuntokuntien asuntovelat.

1.5 Ensiasunnon velat kasvoivat eniten

Asuntoveloista 12,2 miljardia eli 17 prosenttia kohdistui ensiasunnon hankintaan. Asuntokuntia, joilla oli ensiasunnon velkaa, oli 150 600 vuonna 2010. Niistä vajaassa kolmanneksessa viitehenkilö oli alle 30-vuotias ja lähes puolessa 30–40-vuotias. Keskimäärin näillä asuntokunnilla oli ensiasuntoa varten otettua velkaa 80 960 euroa ja asuntovelkaa yhteensä 103 740 euroa. Edellisvuoteen verrattuna sellaisten asuntokuntien, joilla oli ensiasunnon velkaa, määrä kasvoi 8,5 prosenttia ja ensiasuntoa varten otetut velat 11,5 prosenttia. Ensiasuntoa varten otetut velat kasvoivat siis selvästi enemmän kuin muut velat.

Kuvio 7. Ensiasunnon velat keskimäärin 2002 ja 2010, vuoden 2010 hinnoin

Eniten kasvoivat niiden asuntokuntien velat, joiden viitehenkilöt olivat ensiasunnonhankkijoiksi jo varsin iäkkäitä. Sellaisten asuntokuntien, joiden viitehenkilö oli 30–50-vuotias ensiasunnon velat kasvoivat lähes 15 prosenttia. Alle 30-vuotiaiden asuntokuntien, joilla oli velkaa ensiasuntoa varten, määrä kasvoi vain neljä ja ensiasunnon velat 7,6 prosenttia. Kaikki asuntokunnat, joilla on ensiasuntoa varten otettua lainaa, eivät välttämättä enää asu alkuperäisessä asunnossa, vaan niillä saattaa ensiasunnon lainan lisäksi olla muutakin asuntolainaa. Laina-aikojen pidentyminen lienee sekin johtanut siihen, että ensiasunnon velkaa saattaa olla aiempaa vanhemmilla asuntokunnilla. Lisäksi asuntokunnan viitehenkilö ei välttämättä ole sama, jolla on ensiasunnon velkaa.

Suhteessa tuloihin näillä asuntokunnilla oli velkaa muita asuntovelkaksiakin enemmän. Vuonna 2009 ensiasuntoa varten lainaa ottaneilla velkaantumisaste oli 262 prosenttia. Asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli alle 30-vuotias, velkamäärä oli yli kolminkertainen tuloihin verrattuna. Käytettävissä olevat tulot näillä asuntokunnilla olivat keskimäärin 43 860 euroa, kun kaikilla asuntovelallisilla ne olivat 47 050 euroa. Harvalla niistä asuntokunnista, joilla oli ensiasunnon velkaa, oli kuitenkin suhteellisen suuria, yli 200 000 euron asuntolainamääriä. Vuonna 2010 sellaisia asuntokuntia oli vain 3 440 asuntokuntaa eli kaksi prosenttia kaikista.

Taulukko 6. Velkaantumisaste ikäluokittain 2002-2009, asuntokunnat, joilla ensiasunnon velkaa, %

Ikäluokka	Vuosi							
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
-29	236	254	270	287	311	321	311	314
30-39	187	200	210	223	234	246	254	262
40-49	143	153	160	168	175	188	198	208
50-	123	133	139	149	159	161	182	183
Kaikki ikäluokat	187	200	210	221	235	250	256	262

Vuonna 2009 velkaantumisasteet kasvoivat kaikenikäisillä asuntokunnilla, joilla oli ensiasunnon velkaa, eniten kuitenkin niillä, joiden viitehenkilö oli 30–50-vuotias.

Velkaisimpia olivat pääkaupunkiseudun asuntokunnat. Niillä ensiasunnon velkaa oli 102 290 euroa. Vähiten sitä oli Itä-Suomen asuntokunnilla, keskimäärin 68 020 euroa.

Velkaantumistilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Velkaantumistilasto perustuu koko asuntokuntaväestön kattavaan aineistoon, joten sillä voidaan kuvata asuntokuntien velkoja ja niiden jakautumista luotettavasti myös pienemmissä väestöryhmissä, esimerkiksi aluenäkökulmasta. Tilasto täydentää siten otosaineistoista (Tulonjakotilasto, Varallisuustutkimukset) tai makrotason luottokantatilastoista saatavaa kuvaa velkojen määristä ja jakautumisesta velkalajeittain ja asuntokuntatyypeittäin.

2. Tilaston menetelmäkuvaus

Velkaantumistilasto perustuu vuosittain hallinnollisista rekistereistä yhdisteltyyn koko väestön kattavaan kokonaisaineistoon, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa rekisterikotitalouksien veloista, koroista ja tuloista. Luotto- ja rahoituslaitokset, huoltokonttorit, työnantajat, valtio, kunnat, vakuutus- ja eläkelaitokset ja vakuutusyhtiöt jättävät verohallitukselle vuosi-ilmoitukset verovelvollisten lainoista ja luotollisista shekkitileistä (ei limiitti), niiden käyttötarkoituksesta ja maksetuista koroista. Vuosi-ilmoituksissa lainakohtaiset laina- ja korkotiedot koskevat luonnollisten henkilöiden (ml. elinkeinonharjoittajat, maa- ja metsätalouden harjoittajat) ja kuolinpesien lainoja 31.12. Velallisia voivat olla myös ulkomaalaiset. Mukana ei ole huoltokonttorien ja muiden yleisimpien luotonantajien tietoja lainoista, joiden käyttötarkoitus on muu kuin asuntovelka tai valtion tai Ahvenanmaan maakuntahallituksen takaama opintovelka ja joiden velkapääoma on enintään 1700 euroa. Tilaston kohdeperusjoukon muodostavat asuntokunnat eli ns. asuntokuntaväestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät pysyvästi ulkomailla asuvat, osoitteettomat ja laitosväestö (esimerkiksi pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaaloissa asuvat).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Velkaantumistilaston tietoja verrataan koko maan tasolla Tilastokeskuksen luottokantatilaston ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilaston tietoihin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Velkaantumistilastoa tehdään vuosittain, ensimmäisen kerran tilasto ilmestyi vuonna 2008. Edellisvuoden velkatiedot julkaistaan noin puoli vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tulotiedot saadaan myöhemmin. Uusimmilla tulotiedoilla täydennetyt tiedot julkaistaan noin vuosi tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Velkaantumistilaston tietoja julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla osoitteessa www.tilastokeskus.fi/ Tulot ja kulutus aihealueen alla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Velkaantumistilastosta on olemassa vertailukelpoinen aikasarja-aineisto vuosilta 2002–2010.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tietoja kotitaloussektorin veloista julkaistaan myös mm. Tilastokeskuksen Luottokantatilastossa ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilastoissa. Määrittely- ja käsite-erojen vuoksi näiden tiedot voivat poiketa toisistaan.

Lisätietoja

Timo Matala (09) 1734 3422
Vastaava tilastojohtaja:
Riitta Harala
toimeentulo@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi/til/velk
Lähde: Velkaantumistilasto 2010. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute